ЖАНЧЫНЫ БЕЛАРУСІ

На працягу ўсяго гістарычнага развіцця Беларусі асаблівая роля ў грамадстве належала жанчынам. Яны ствараюць літаратурна-мастацкія творы, выступаюць на сцэне тэатраў, робяць навуковыя адкрыцці, выкладаюць у вышэйшых навучальных установах, займаюць дзяржаўныя пасады, прымаюць удзел у спартыўных спаборніцтвах.

Прапанаваны дадатак прысвечаны знакамітым жанчынам, якія ўнеслі значны ўклад у гісторыю, культуру, навуку, медыцыну і іншыя сферы нашага грамадства. Выбарачна прадстаўлены іх кароткія біяграфіі. Больш падрабязную інфармацыю можна атрымаць у анлайн-энцыклапедыі «Беларусь у асобах і падзеях».

Гісторыя Беларусі

Бона Сфорца, дачка Джана Галеаца Сфорца (1494–1557), каралева польская і вялікая княгіня літоўская, другая жонка вялікага князя літоўскага і караля польскага Жыгімонта I Старога.

Валянціна Мінская (свецкае імя Сулкоўская Валянціна Фёдараўна) (1888– 1966), блажэнная, святая Беларускай Праваслаўнай Царквы.

Вольга (пасля хрышчэння Алена) (каля 890 – 969), вялікая княгіня кіеўская, жонка князя Ігара, першая на Русі святая.

Дарэўская Апалонія (Дарота) (1767(?) – пасля 1797), танцоўшчыца, прыгонная А. Тызенгаўза, першая салістка трупы «Таварыства танцоўшчыкаў яго каралеўскай вялікасці» ў Варшаве.

Ефрасіння (Еўфрасіння) Полацкая (свецкае імя Прадслава), дачка Святаслава Усяславіча (каля 1101 ці 1104 – 1173), полацкая князёўна, асветніца і мецэнатка, заснавальніца жаночага і мужчынскага манастыроў, якія сталі цэнтрам асветы ў Полацкім княстве, прападобная, першая жанчына гэтага гістарычнага перыяду, кананізаваная ў святыя.

Настасся Слуцкая (у дзявоцтве Мсціслаўская, па мужу Алелькавіч), дачка Івана Юр'евіча (1473–1524), княгіня, якая ўвайшла ў айчынную гісторыю як мужная абаронца роднай зямлі ад нападаў татар.

Рагнеда Рагвалодаўна (Гарыслава, духоўнае імя Анастасія) (960(?)–1000), полацкая князёўна, асветніца.

Радзівіл Барбара, дачка Юрыя Радзівіла (1520–1551), вялікая княгіня Вялікага Княства Літоўскага, каралева Польшчы, другая жонка Жыгімонта II Аўгуста.

Нарадзілася ў Вільні ў сям'і кашталяна віленскага і вялікага гетмана Вялікага Княства Літоўскага Юрыя Радзівіла і яго другой жонкі Барбары з Колаў. Атрымала хатнюю адукацыю. У 1537 г. выйшла замуж за навагрудскага ваяводу Станіслава Гаштольда, аднак праз пяць гадоў аўдавела. У 1547 г. тайна абвянчалася з Жыгімонтам II Аўгустам. У 1548 г. кароль прадставіў Барбару як законную жонку і ў выніку, нягледзячы на незадавальненне сейма і сваёй маці Боны Сфорца, дамогся афіцыйнага прызнання шлюбу. 7 снежня 1550 г. Барбара была каранавана. У знак сваёй прыхільнасці муж падараваў ёй багатыя ўладанні, шматлікія маёнткі і землі. 8 мая 1551 г. каралева памерла ў Кракаўскім Вавелі. Згодна з апошняй воляй, яе цела было адвезена ў Вільню і пахавана ў Віленскім кафедральным саборы Святога Станіслава. Гісторыя кахання Жыгімонта II Аўгуста і Барбары стала асновай для з'яўлення шматлікіх легенд, паданняў, літаратурна-мастацкіх твораў.

Велько, А. В. Барбара Радзивилл / А. В. Велько. – Минск : Белорусский государственный педагогический университет, 2024. – 32 с. : ил., цв. ил., портр., схемы. – (Имя в истории).